

Təbib

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933 -cü ildən çıxır. <http://www.amu.edu.az> № 16 (1699) 30 sentyabr 2019 - cu il Qiyməti 50 qəpik

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Fransa Respublikasının ölkəmizdəki səfirliyinə gedərək, Fransanın sabiq prezidenti Jak Şirakin vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Birinci xanım Mehriban Əliyeva sentyabrın 27-də Fransa Respublikasının ölkəmizdəki səfirliyinə gələrək, Fransanın sabiq Prezidenti, görkəmli dövlət xadimi Jak Şirakin vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı veriblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Fransa Respublikasının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Zakari Qros Prezident İlham Əliyevi və Birinci xanım Mehriban Əliyevanı qarşıladı.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev və Birinci xanım Mehriban Əliyeva Fransanın sabiq Prezidenti Jak Şirakin vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verdi, matəm kitabına ürək sözlərini yazdılar.

Səfirə söhbət edən Prezident İlham ƏLİYEV dedi: Cənab səfir, bizim başsağlığımızı qəbul edin. Prezident Şirak Azərbaycanın yaxın dostu olmuşdur. Biz onu mənim atamla şəxsi dostluğu başlayan dövrdən tanıyırdıq və onların birgə səyləri nəticəsində ölkələrimiz arasında çox yaxın tərəfdaşlıq münasibətləri qurulmuşdur. Biz onunla görüşlərimizi xatırlayırdıq. Bildiyiniz kimi, mən ilk dəfə Prezident seçildə, xaricə etdiyim ilk rəsmi səfər Fransaya olmuşdur. O vaxt Prezident Şirak məni rəsmi səfərə dəvət edən ilk xarici dövlət başçısı olmuşdur və bu, bizim əməkdaşlığın çox yaxşı göstəricisi idi. O vaxtdan bəri ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq uğurla inkişaf edir. Bu yaxınlarda sizinlə də görüşdə mən ölkənizin prezidentləri ilə görüşlərdən xatirələrimi bölüşdüm. Bir daha bizim başsağlığımızı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Səfir Zakari QROS dedi: Cənab Prezident, hörmətli Birinci vitse-prezident, buraya gəlməyinizə və sözlərinizə görə Sizə təşəkkür edirəm. Prezident Makron və Fransa xalqı adından səmimi sözlərinizi və burada olmağınızı yüksək qiymətləndirdiyimizi bildirmək istəyirəm. Sizin də qeyd etdiyiniz kimi, Prezident Şirak Fransada və beynəlxalq arenada birləşdirici rol oynayaraq sülhü təşviq etmiş dövlət xadimi olmuşdur. Gəlişiniz bizi təsirləndirdi, Sizə minnətdaram.

BU SAYIMIZDA

Ukraynalı kardioloqlar ATU-nun təhsil sistemilə tanış olublar 2

YAP-ın Nəsimi rayon təşkilatının sədri ATU-nun tələbələri ilə görüşüb

Bakıda Beynəlxalq Pediatriya Assosiasiyasının 17-ci Avrasiya Konqresi və Türk Dünyası Pediatriya Konqresi keçirilib 3

Böyük Elmi Şuranın yeni tədris ilində ilk iclası

Bu gün ATU-nun inzibati binasının akt zalında Böyük Elmi Şuranın yeni tədris ilində ilk iclası keçiriləcək. İclasda "Azərbaycan Tibb Universitetində 2018/2019-cu tədris ilinin yekunları və 2019/2020-ci tədris ilində universitet kollektivinin qarşısında duran vəzifələr" barədə tədris və müalicə işləri üzrə prorektor, professor Sabir Əliyevin məruzəsi dinlənəcək. Bundan başqa gündəlikdə duran müxtəlif məsələlər müzakirə olunacaq və müsabiqə məsələləri öz həllini tapacaq.

Böyük Elmi Şuranın bu toplantısı barədə qəzetimizin növbəti sayında daha ətraflı məlumat veriləcək.

Ukraynalı kardioloqlar ATU-nun təhsil sistemilə tanış olublar

Senyabrın 23-də Ukrayna Uşaq Kardioloji Mərkəzinin nümayəndə heyəti Azərbaycan Tibb Universitetinin qonağı olub.

ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli ilə görüşən Ukrayna Uşaq Kardioloji Mərkəzinin direktoru, uşaq kardioloq və ürək cərrahı, professor İlyə Yemets səfərin məqsədi haqqında məlumat verib. O, qeyd edib ki, əsasən Azərbaycanda tibb təhsilinin strukturu ilə yaxından tanış olmaq, ATU-da mövcud tədris sistemini öyrənmək, buradakı qabaqcıl və faydalı təcrübələri qayıdıb Ukraynada tətbiq etmək niyyətindədirlər.

Professor İ.Yemets Ukraynada tibbi sığorta sisteminin hələ tam tətbiq edilmədiyini deyib və bu sahədə mövcud olan problemlərdən söhbət açıb. Qonaq gələcəkdə Azərbaycan Tibb Universiteti ilə qarşılıqlı əlaqələrin gücləndirilməsi, ortaqların icrası ilə bağlı işlərin aparılmasının tərəfdarı olduğunu da bildirib.

Görüş zamanı ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli rəhbərlik etdiyi ali məktəbdə artıq iki pilləli təhsil sisteminin mövcud olduğunu, 6 illik baza təhsilindən sonra rezidenturanın tətbiq olunduğunu bildirdi: "Seçilən ixtisasdan asılı olaraq rezidenturanın müddəti 3 il və yaxud 5 il arasında dəyişir. ATU-nun həkim,

müəllim və tələbə mübadiləsi, o cümlədən müştərək elmi işlərin hazırlanması ilə bağlı dünyanın bir çox tanınmış universitetləri ilə sazişləri var. Bunların əksəriyyəti türkdilli ölkələrin universitetlərinə aiddir. Belə ki, artıq Türkiyənin 30 universiteti ilə qarşılıqlı əməkdaşlığa dair müqaviləmiz var".

Sözünə davam edən professor G.Gəraybəyli universitetdə son dövrlər həyata keçirilən islahatlar, elektron universitet sisteminin tətbiqi və digər məsələlər barədə ətraflı məlumat verib. O, həmçinin, tibbi sığorta ilə bağlı məsələnin müzakirəsi zamanı Azərbaycanda gələcəkdə bu sistemin tətbiq olunacağını vurğulayıb və səhiyyənin yeni qaydalarla idarə ediləcəyi barədə nümayəndə heyətini tanış edib.

Görüşdə ATU-nun beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, dosent Orxan İsayev və rektorun müşaviri, dosent Zülfüqar Musabəyov iştirak ediblər.

Sonda tərəflər arasında qarşılıqlı əməkdaşlığın istiqamətlərinin müzakirəsi məqsədilə növbəti görüşlərin keçirilməsinə dair ilkin razılıq əldə olunub.

Ukrayna Uşaq Kardioloji Mərkəzinin nümayəndə heyəti Tədris Cərrahiyyə Klinikasında olub

○ Bu günlərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin qonağı olan Ukrayna Uşaq Kardioloji Mərkəzinin nümayəndə heyəti Tədris Cərrahiyyə Klinikasını da ziyarət edib.

Mərkəzin direktoru, uşaq kardioloq və ürək cərrahı, professor İlyə Yemetsin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti klinikanın şöbələrini gəzib və burada yaradılan yüksək şəraitlə yaxından tanış olub. Qonaqlar klinikanın nəzdində tələbələr üçün yaradılan Treninq Mərkəzində də olub və burada həyata keçirilən layihələr haqqında geniş məlumatlandırılıblar.

Tədris Cərrahiyyə Klinikasının direktoru, professor Surxay Hədiyev klinikanın universitet xəstəxanası olaraq məqsəd və

hədəfləri, istər müalicə, istərsə də elm-tədris istiqamətindəki fəaliyyəti haqqında, son vaxtlar əldə olunan uğurlar, gələcəkdə nəzərdə tutulan planlar barədə qonaqlara geniş məlumat verib.

Görüşdə klinikanın baş həkimi, professor Ramiz Poluxov, II məməliq-ginekologiya kafedrasının müdiri, professor Hicran Bağirova və klinikanın pediatrik-invaziv kardioloq Elşən Rzayev də iştirak ediblər.

ATU-nun mətbuat xidməti

YAP-ın Nəsimi rayon təşkilatının sədri ATU-nun tələbələri ilə görüşüb

◆ Yeni Azərbaycan Partiyasının Nəsimi rayon təşkilatının sədri, millət vəkili Məlahət İbrahimqızı ATU-nun tələbələri ilə görüş keçirib. Görüşdə Yeni Azərbaycan Partiyasının tələbə üzvləri və fakültə dekanları iştirak ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə universitetin tədris və müalicə işləri üzrə prorektoru, professor Sabir Əliyev açıb. O, tədris ilinin başlanmasından çox qısa müddət keçəndən sonra universitetimizin məzunu, Yeni Azərbaycan Partiyasının Nəsimi rayon təşkilatının sədri, millət vəkili Məlahət xanımın bizim gənclərlə görüşə gəlməsindən məmnunluğunu dilə gətirib. Dövlətçilikdə bir ideoloji cəbhənin olduğunu xatırladan S.Əliyev qeyd edib ki, Azərbaycan dövlətinin ideoloji cəhətdən aparıcı qüvvəsi Ulu Öndər tərəfindən təsis edilən və 750 mindən çox üzvü özündə birləşdirən Yeni Azərbaycan Partiyasıdır. Xüsusilə, gənclərin bu partiya haqqında göstərməsini yüksək qiymətləndirən prorektor idarəçilikdə ideologiyanın aparıcı yer tutduğunu vurğulayıb: "Bu baxımdan müstəqil Azərbaycanımızın indiki nailiyyətlərində iqtidar partiyasının böyük rolu var. Bilirsiniz ki, Ulu Öndərimizin siyasətinin davamçısı, möhtərəm prezidentimiz İlham Əliyev bu ideologiyayı uğurla davam etdirir. Artıq sırr deyil ki, Azərbaycan

danışib. İlk növbədə vətəndaş olaraq, Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olaraq və gənc olaraq belə həssas məsələlərə xüsusi diqqət ayırmağın vacibliyini önə çəkib.

Ölkə rəhbərliyi tərəfindən gənclərə göstərilən diqqət və qayğıdan, onlara yaradılan hərtərəfli şəraitdən, geniş imkanlardan söhbət açan M.İbrahimqızı xalqımıza, dövlətimizə qarşı həm

dünyanın ən nüfuzlu ölkələrindən biridir və istər iqtisadi, istər elmi, istər təhsil, istər səhiyyə, istərsə də digər sahələrdə sürətlə irəliləyir".

Azərbaycan Tibb Universitetinin 600-dən artıq bal toplayan tələbələrini və Prezident təqaüdcülərini sayına görə son 5 ildə ali məktəblər arasında birinci yeri tutduğunu söyləyən S.Əliyev bu potensialdan kifayət qədər səmərəli istifadə edildiyini diqqətə çatdırıb.

Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvlərinin Azərbaycanın ən aparıcı ziyalıları olduğunu xatırladan natiq bəzi neqativ hallara münasibət bildirərək vacib bir məqama da toxunub: "Əgər Prezidenti xalq seçirsə, ona qarşı olan hər hansı xoşagəlməz hərəkət bütövlükdə xalqa qarşı yanlış hərəkətdir. Məmur özbaşınılığına olan münasibətlə Prezidentə olan münasibətin fərqi anlamalıdır. Biləsiniz ki, xalq tərəfindən seçilən Prezident hakimiyyət məmuru deyil. Ona görə də bu məsələlərdə düzgün mövqe bildirmək hər birimizin borcudur".

Görüş iştirakçılarını YAP-ın Nəsimi rayon təşkilatı adından salamlayan Məlahət İbrahimqızı gənclərlə ünsiyyət qurmağın ondan ötrü xüsusi önəm daşdığını deyib. Bildirib ki, bu

xarıcdan, həm daxildən yönələn şər-böhtan kampaniyasına qarşı sərt mövqe sərgiləməyi tövsiyə edib, gəncləri unutqan olmamağa çağırıb.

İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının müdiri, professor Vaqif Şadlinski sosial şəbəkələrdə söyüş ritorikasıdan istifadə edən şəxsləri sərt şəkildə qınayıb. O, ötən əsrin 90-cı illərində üzləşdikləri çətinlikləri, Yeni Azərbaycan Partiyasının özəklərinin necə ağır şəraitdə yaradıldığını söyləyərək partiyadaşlarını partiyanın mənafeyi uğrunda qətiyyətli mübarizə aparmağa səsliyəb.

Əczaçılıq fakültəsinin tələbəsi Günay Vəlizadə və İctimai Səhiyyə fakültəsinin tələbəsi Fidan Həsəni də çıxış edərək görüşün təşkilatçılarına təşəkkürlərini bildirdilər. Hər iki gənc antimillət qüvvələrinin heç vaxt öz məqsədlərinə çatmayacaqlarını, qarşılıqlı dövlətə sadiq, vətənpərvərlik ruhunda yetişmiş Azərbaycan gənclərini görəcəklərini vurğulayıblar.

Tədbirin sonunda YAP-ın sıralarına yeni qatılan gənclərə üzvlük vəsiqələri təqdim olunub.

Arif MƏMMƏDLİ

Bakıda Beynəlxalq Pediatriya Assosiasiyasının 17-ci Avrasiya Konqresi və Türk Dünyası Pediatriya Konqresi keçirilib

Azərbaycan Tibb Universitetinin təşkilatçılığı ilə beynəlxalq UNPSTR konqresi keçirilib

◆ Sentyabrın 20-də Bakıda Beynəlxalq Pediatriya Assosiasiyasının 17-ci Avrasiya Konqresi və Türk Dünyası Pediatriya Konqresi (UNPSTR) öz işinə başlayıb. Azərbaycan Konqreslər Bürosunun dəstək verdiyi bu tədbir Beynəlxalq Pediatriya Assosiasiyası, Azərbaycan Tibb Universiteti, Türkiyə Milli Pediatriya Dərnəyi, "Medvoyage" tibbi turizm şirkətinin təşkilatçılığı ilə baş tutub.

İlk öncə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə açılan konqresin əvvəlində tanıtım video çarxı yayımlanıb.

Toplantının rəsmi hissəsində Azərbaycan Tibb Universitetinin 1 uşaq xəstəlikləri kafedrasının dosenti Nigar Sədiyeva çıxış edərək konqres haqqında məlumat verib. Bildirib ki, toplantıda 40-a yaxın ölkədən məruzəçilər qatılıb. Ümumilikdə, 300-ə yaxın iştirakçısı olan konqresdə 17 müxtəlif interaktiv panel, sözlü, poster və

tərəfindən plaketlər təqdim edilib.

Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinin aparat rəhbəri dosent Nadir Zeynalov ölkəmizin səhiyyə sahəsində əldə olunan uğurları və bu sahədə aparılan islahatlar və əldə olunan nailiyyətlər haqqında danışıb. O, səhiyyə naziri, professor Oqtay Şirəliyevin tədbir iştirakçılarına ünvanladığı təbrik məktubunu diqqətə çatdıraraq konqresin işinə uğurlar arzulayıb.

ATU-nun elmi işlər üzrə prorektoru, dosent Rauf Bəylərov bu konq-

resin pediatrların işinə böyük töhfə olduğunu bildirib. Yığıncaqda elmin son nailiyyətləri, pediatriya elminin inkişafına dəstək ola biləcək araşdırmaların müzakirə olunacağını qeyd

məruzə panelləri, 2 konfransın keçirilməsi planlaşdırılıb.

Dünya Pediatriya Assosiasiyasının Prezidenti Enver Hasanoğlu konqresin mövzusunun dünyanın hər bir ölkəsi üçün aktual olduğunu bildirib: "Uşaqlar bizim istiqbalımızdır. Biz pediatrların işi çox çətindir. Dünyada təqribən səkkiz milyard əhali var, bunların da 25 faizini uşaqlar təşkil edir. Müxtəlif ölkələrdə uşaqların fərqli problemləri var. Aclıqdan, infeksiyon xəstəliklərdən əziyyət çəkənlər, qaçqın həyatı yaşayan körpələrimiz var. Bu uşaqlara kömək etmək üçün hər birimiz çox işləməliyik. Bu baxımdan, əldə olunan nailiyyətləri bölüşmək, təcrübəmizi paylaşmaq üçün belə yığıncaqların böyük əhəmiyyəti var".

Açılış nitqlərindən sonra Dünya Pediatriya Assosiasiyasının prezidenti Enver Hasanoğluya ATU-nun adından təşəkkür plaketi, həmçinin Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinin aparat rəhbəri, dosent Nadir Zeynalov və ATU-nun elmi işlər üzrə prorektoru, dosent Rauf Bəylərova da təşkilatçılar

edib və gələcəkdə bu tip simpoziumların sayının daha da artırılacağını deyib.

Konqresdə çıxış edən K.Fərəcova adına Elmi-Tədqiqat Pediatriya İnstitutunun direktoru, Türk Dünyası Pediatriya Birliyinin prezidenti, professor Nəsim Quliyev bildirib ki, atıq 26 ildir azərbaycanlı və türkiyəli pediatrların iş birliyi davam edir. Bu cür ortaq konqreslərin təşkilinin hər iki ölkə arasında artıq ənənə halını aldığı söyləyən professor N.Quliyev ölkəmizdə pediatriyanın uğurlarından da bəhs edib.

Qeyd edək ki, yerli və xarici məruzəçilərin çıxış etdiyi beynəlxalq konqresdə mühüm elmi tədqiqatların nəticələri də elan olunub. UNPSTR konqresinin əsas məqsədi uşaqların sağlamlığına dair mövcud problemlərin vaxtında aşkarlanması və bu problemlərin həlli yollarını tapmaq üçün müxtəlif ölkələrdə fəaliyyət göstərən pediatrlar arasında mədəni və elmi əməkdaşlıq əlaqələrini genişləndirməkdən ibarətdir.

Beynəlxalq Konqres sentyabrın 21-dək davam edib.

ATU professorunun rus dilində dərslər vəsaiti yüksək rəy alıb

◆ Azərbaycan Tibb Universitetinin mütəxəssislərinin rus dilində hazırladığı dərslər vəsaiti rusiyalı professorlar tərəfindən yüksək rəy alıb. ATU-nun İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının müdiri, professor Vaqif Şadlinskiyin rezidentliyə namizədlər üçün rus dilində hazırladığı dərslik bütün meyarlar üzrə müsbət qiymətləndirilib.

Professor V.Şadlinski və digər mütəxəssislərin müəllifi olduğu "Rezidenturaya qəbul olanlar üçün "İnsan anatomiyası" adlı dərslər vəsaiti İ.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin rəhbərliyi tərəfindən araşdırılıb. Nəticədə universitetin tədris işləri üzrə prorektoru Tatyana Litvinova və İnsan anatomiyası kafed-

rasının müdiri, professor Vladimir Nikolenko azərbaycanlı həmkarlarının hazırladığı dərslər vəsaitinin beynəlxalq normalara uyğun olduğu qənaətinə gəliblər.

Dərslərə verilən rəydə qeyd olunub ki, dərslər vəsaiti yüksək səviyyədə hazırlanıb, kifayət qədər təsvirlərlə əhatə olunub. Burada rus dilinin qay-

daları qorunmaqla yanaşı, terminlər beynəlxalq anatomiya nomenklaturaya uyğun verilib. Bütün bölmələr üzrə zəruri məlumatlar yerləşdirilib. Dərslərdə elmin və kliniki praktikanın son nailiyyətləri kifayət qədər əks olunub.

Rəydə bildirilib ki, bu vəsait Azərbaycan Respublikasında tibb təhsili verən ali məktəblərin yuxarı kursları və rezidenturaya qəbul olmaq istəyənlər üçün rus dilində əla vəsait hesab edilə bilər.

Qeyd edək ki, "Rezidenturaya qəbul olanlar üçün "İnsan anatomiyası" adlı dərslər vəsaiti professor V.Şadlinski, professor A.İsayev, dosent Ş.Qasımov və professor B.Hüseynov tərəfindən hazırlanıb.

Əməkdaşlarımızın elmi əsərləri PubMed və ScienceDirect indeksləmə bazalarına daxil edilib

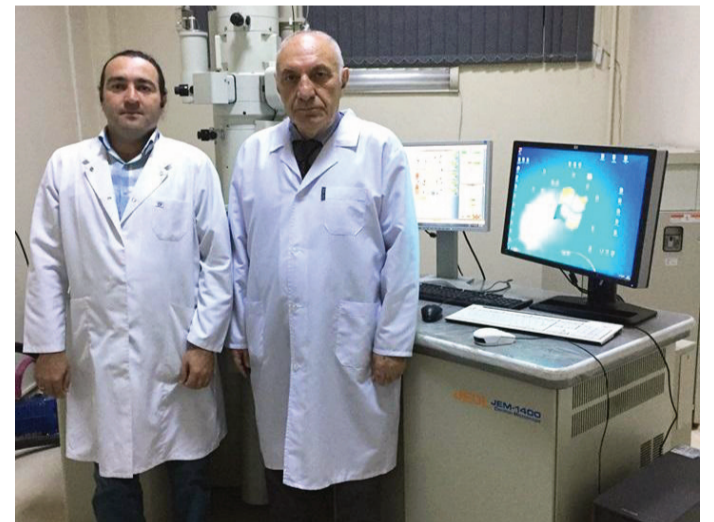
◆ Azərbaycan Tibb Universitetinin əməkdaşlarının digər alimlərlə birgə hazırladığı yüksək İmpakt faktorlu (İF-4.513) elmi əsərləri Molecular Liquids jurnalında dərc edilib və ScienceDirect indeksləmə bazasına daxil edilib.

Yüksək rəy alan "Effects of head group on the properties of cationic surfactants containing hydroxyethyl- and hydroxyisopropyl fragments" məqaləsi Histologiya, embriologiya və sitologiya kafedrasının əməkdaşı, professor E.Qasımov, ETM-in Elektron Mikroskopiya laboratoriyasının əməkdaşı, b.ü.f.d. F.Rzayev, Tibbi mikrobiologiya və immunologiya kafedrasının əməkdaşı, t.ü.f.d. S.Muradova tərəfindən digər alimlərlə birgə hazırlanıb. Elmi məqalə ETM-in Elektron Mikroskopiya laboratoriyası, AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu, Bakı Dövlət Universiteti və Rusiyanın Millətlər Dostluğu Universitetinin alimləri ilə birgə yerinə yetirilib.

ATU-nun Mikrobiologiya və immunologiya kafedrasında Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu tərəfindən sintez olunmuş səthi aktiv maddələrin bioloji aktivliyini öyrənmək məqsədilə müxtəlif növ bakteriya (qramm mənfə - Pseudomonas aeruginosa, Escherichia coli və qramm müsbət - Staphylococcus aureus) və göbələyə (Candida albicans) qarşı müxtəlif dozalarda istifadə olunmuş, Elektron Mikroskopiya laboratoriyasında həmin mikroorqanizmlərin maddələrin təsirindən sonra onların ultrastrukturunda baş verən dəyişikliklərin elektronogrammaları hazırlanıb, Histologiya, embriologiya və sitologiya kafedrasında isə əldə olunan məlumatların təhlili və şəkillərin təsviri yerinə yetirilib.

2018-ci ildən ATU ilə Gürcüstanın İ.Beritaşvili adına Eksperimental Biotibb Mərkəzi və İlia Dövlət Universiteti arasında birgə əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb. Həmin müddət ərzində ATU-nun Histologiya, embriologiya və sitologiya kafedrası və ETM-in Elektron Mikroskopiya laboratoriyası yuxarıda adı qeyd olunan elmi müəssisələrlə qarşılıqlı elmi-tədqiqat işləri yerinə yetiriblər. Bundan əlavə tədqiqatçılara digər ölkələrin alimləri də (Derrick Fraser MacFabe-Kilee Patchell-Evans Autism Research Group, London, Canada; Maastricht Uni-

versity, Netherlands) daxil olmaqla beynəlxalq işçi qrup yaradılıb. Təcrübələr Gürcüstanda qoyulmaqla bütün elektronogrammalar ATU-nun Elektron Mikroskopiya laboratoriyasında hazırlanıb, Histologiya, embriologiya və sitologiya kafedrasında isə şəkillər təsvir, təhlil olunub və bəzi elmi məsləhətlər də verilib. Elmi işlərin bir hissəsi

yekunlaşmaqla əldə olunan nəticələr 2019-cu ildə "Effect of propionic acid on the morphology of the amygdala in adolescent male rats and their behavior" adlı məqalə ilə nüfuzlu və impakt faktorlu MICRON jurnalında dərc edilib. Həmmüəlliflər arasında Histologiya kafedrasının müdiri, professor Eldar Qasımov və Elektron mikroskopiya laboratoriyasının b.e.i., b.ü.f.d. Fuad Rzayev də vardır.

Elmi məqalə ilə aşağıdakı linkdən tanış olmaq mümkündür.

<https://www.sciencedirect.com/.../a.../abs/pii/S0167732218335888>

Elmi məqalə ilə PubMed (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/31437571>) və ScienceDirect (<https://www.sciencedirect.com/.../arti.../pii/S0968432819301817...>) indeksləmə bazalarında tanış olmaq və onlayn yükləmək olar.

Hazırda ATU-nun Histologiya, embriologiya və sitologiya kafedrası və Elektron Mikroskopiya laboratoriyası həm yerli, həm də xarici ölkələrin elmi müəssisələri və alimləri ilə əlaqəli şəkildə müştərək işlər yerinə yetirir və yaxın gələcəkdə dünyanın nüfuzlu jurnallarında yeni məqalələrin dərc olunması gözlənilir.

Azərbaycan Tibb Universitetinin 90 illiyi qarşında

TİBB UNIVERSİTETİNİN İNKİŞAFI TARİXİ SƏNƏDLƏRDƏ

AZƏRBAYCAN SSR ALI VƏ ALI TEXNİKİ MƏKTƏBLƏRİNİN YENİDƏN TƏŞKİLİ VƏ ONLARIN MÜVAFIQ TƏSƏRRÜFAT ORQANLARINA, XALQ KOMİSSARLIQLARINA VERİLMƏSİ HAQQINDA AZƏRBAYCAN SSR ALI SOVETİ RƏYASƏT SOVETİNİN QƏRARI

Azərbaycan Dövlət Universiteti ləğv edilsin və onun əsasında aşağıdakı göstərilən müstəqil xüsusi institutlar təşkil olunsun:

- İqtisadi fakültə əsasında Kooperasiya orqanları nəzdində Ticarət-kooperativ institutu;
- İqtisadi fakültənin sənaye-iqtisadi şöbəsi müstəqil fakültə kimi Neft institutuna verilsin;
- Pedaqoji fakültə və Ali Pedaqoji institut əsasında Xalq Maarif Komissarlığı nəzdində pedaqoji institut
- Hüquqi fakültə əsasında-Azərbaycan SSR Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi nəzdində Sovet quruculuğu və hüquqi institutu;
- Tibb fakültəsi əsasında Azərbaycan SSR Səhiyyə Xalq komissarlığı nəzdində Tibb institutu.

Bakı, 19 iyun 1930-cu il.

SSRİ ALI SOVETİ RƏYASƏT HEYƏTİNİN FƏRMANI

N.Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun Qırmızı Əmək Bayrağı ordeni ilə təltif olunması haqqında

Səhiyyənin, tibb elminin inkişafında və kadrlar hazırlanmasında xidmətlərinə görə N.Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutu Qırmızı Əmək Bayrağı ordeni ilə təltif edilsin.

L.BREJNEV,
SSRİ ALI Soveti Rəyasət Heyətinin Sədri

M.GEORQADZE,
SSRİ ALI Soveti Rəyasət Heyətinin katibi

Moskva, Kreml, 22 avqust 1980-ci il.

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT TİBB İNSTITUTUNA NƏRİMAN NƏRİMANOVUN ADI VERİLMƏSİ HAQ- QINDA AZƏRBAYCAN SSR ALI SOVETİ RƏYASƏT HEYƏTİNİN FƏRMANI

Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müəllimləri və tələbələri kollektivinin arzusunu nəzərə alaraq Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutuna Nəriman Nərimanovun adı verilsin.

M.İBRAHİMOV,
Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri

S.CƏFƏROV,
Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin katibi

Bakı şəhəri, 29 aprel 1957-ci il.

AZƏRBAYCAN TİBB UNIVERSİTETİNİN TƏDRİS CƏRRAHIYYƏ KLİNİKASININ YARADILMASI HAQQINDA AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN SƏRƏNCAMI

Son illər ərzində Azərbaycan Tibb Universitetinin maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması istiqamətində bir sıra əhəmiyyətli tədbirlər həyata keçirilmiş, ölkədə tibbi kadrların hazırlanması səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədi ilə bəzi tədris klinikaları yaradılmışdır. Cərrahiyyə kafedralarının Bakı şəhərinin müxtəlif rayonlarının ərazisində yerləşməsi Azərbaycan Tibb Universitetində bu ixtisaslar üzrə tədris prosesinin normal təşkilində müəyyən problemlər yaradır.

Bakı şəhərində yerləşən bütün cərrahiyyə kafedralarının vahid ərazidə mərkəzləşdirilməsi, bu istiqamətdə tədris prosesinin təşkilinin yaxşılaşdırılması, həmçinin ixtisaslaşdırılmış tibbi təhsil və tibb elminin inteqra-siyasının təmin edilməsi üçün imkanların yaradılması, nəzəri biliklərin praktik təcürübə ilə daha sıx əlaqələndirilməsi məqsədi ilə qərara alıram:

- Bakı şəhərində Azərbaycan Tibb Universitetinin tədris cərrahiyyə klinikası yaradılsın.
- Bu Sərəncamın 1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş klinikanın binasının inşasına başlamaq üçün 2008-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondundan 1,0 (bir) milyon manat məbləğində vəsait ayrılınsın.
- Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 2-ci bəndi ilə ayrılmış vəsaitin maliyyələşdirilməsini və həmin tikintinin başa çatdırılması üçün növbəti illərdə dövlət büdcəsinin layihəsində zəruri vəsaitin nəzərdə tutulmasını təmin etsin.
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

Bu Sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir. **İlham Əliyev**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 mart 2008-ci il.

AZƏRBAYCAN SSR NAZİRLƏR SOVETİ

QƏRAR N 94

4 fevral 1991-ci il, Bakı şəhəri

N.Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb Universitetinə çevrilməsi haqqında

Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti qərara alır:

1. N.Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunu N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb Universitetinə çevirmək haqqında Azərbaycan SSR Səhiyyə Nazirliyinin Azərbaycan SSR Xalq Təhsili Nazirliyi, Azərbaycan SSR Dövlətplankomu, Azərbaycan SSR Maliyyə Nazirliyi və Azərbaycan SSR Ədliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmış təklifi qəbul edilsin.

2. Azərbaycan SSR Səhiyyə Nazirliyi Azərbaycan SSR Xalq Təhsili Nazirliyi ilə birlikdə N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb Universitetinin statusu haqqında əsasnamə işləyib hazırlasın və müəyyən olunmuş qaydada təsdiq etsin.

H.HƏSƏNOV

Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin sədri

İ.HACIYEV

Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti İşlər müdirinin müavini

AZƏRBAYCAN TİBB UNIVERSİTETİNİN TƏDRİS- TERAPEVTİK KLİNİKASININ YARADILMASI HAQQINDA AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN SƏRƏNCAMI

Azərbaycanda tibbi kadrlar hazırlayan Azərbaycan Tibb Universitetinin klinik fənləri tədris edən bir çox kafedralarının hal-hazırda Bakı şəhərinin müxtəlif rayonlarının ərazisində yerləşməsi tədris prosesinin təşkilinə mənfi təsir göstərir.

Klinik fənlərin tədrisi ilə məşğul olan kafedraların vahid mərkəzdə cəmləşdirilməsi, tədrisin keyfiyyətinin və maddi-texniki təchizatının əsaslı şəkildə yaxşılaşdırılması, həmçinin elmi-tədqiqat işlərinin aparılması üçün əlavə imkanlar yaradılması məqsədi ilə qərara alıram:

- Bakı şəhərində Azərbaycan Tibb Universitetinə məxsus ərazidə universitetin çoxprofilli tədris-terapevtik klinikası yaradılsın.
- Azərbaycan Respublikasının 2007-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondundan tikinti işlərinin başlanması üçün Azərbaycan Tibb Universitetinə 3,0 (üç) milyon manat məbləğində vəsait ayrılınsın.
- Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 2-ci bəndi ilə ayrılmış vəsaitin maliyyələşdirilməsini təmin etsin və tikintinin başa çatdırılması üçün növbəti illərdə dövlət büdcəsində müvafiq məbləğdə vəsait nəzərdə tutsun.
- Bu Sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 sentyabr 2007-ci il.

AZƏRBAYCAN TİBB UNIVERSİTETİNİN 80 İLLİK YUBİLEYİNİN KEÇİRİLMƏSİ HAQQINDA

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN SƏRƏNCAMI

2010-cu ildə ölkəmizin zəngin ənənələrə malik ali təhsil müəssisələrindən olan Azərbaycan Tibb Universitetinin yaradılmasının 80 illiyi tamam olur.

Ötən illər ərzində respublikamızda təbabətin ən müxtəlif sahələrində yüksək hazırlığa malik kadrların yetişdirilməsində və mötəbər elmi mərkəz kimi tədqiqatların aparılmasında əhəmiyyətli rol oynamış Azərbaycan Tibb Universiteti milli səhiyyənin inkişafına layiqli töhfələr vermişdir.

Respublikamızda təbabət sahəsində xidmətlərini nəzərə alaraq, Azərbaycan Tibb Universitetinin 80 illik yubileyinin dövlət səviyyəsində keçirilməsini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi ilə birlikdə Azərbaycan Tibb Universitetinin 80 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbirlər planını hazırlayıb həyata keçirsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 aprel 2010-cu il.

ATU-nun professoru Turan Elmlər Akademiyaşının akademiki seçilib

Qidalanma və kommunal gigiyena kafedrasının məsləhətçi professoru, tibb elmləri doktoru Maqşud Səfər oğlu Qasimov Özbəkistan Turan Elmlər Akademiyasının rəyasət heyətinin 30 iyun 2019-cu il tarixli 1/06-19 sayılı protokolu əsasında tibb sahəsində xidmətlərinə görə Turan Elmlər Akademiyasının akademiki seçilmişdir.

Bu günlərdə Özbəkistan Elmlər Akademiyasının nümayəndəsi akademik S.Qorçiyev tərəfindən professor M.Qasimova akademik diplomu və müvafiq döş nişanı təqdim edib.

Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin iclasında

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin (THİK) iclası keçirilib.

Məmmədova, Əczaçılıq fakültəsi üzrə Rəşad Məmmədli, İctimai səhiyyə fakültəsi üzrə isə Ella Qocayevanın sədrliyi təsdiqləndi.

İclasda Komitə sədri Elvin Kərimli qurumun strukturu, fəaliyyəti, icra etdiyi layihələr haqqında ətraflı məlumat verərək, tələbələri aktiv olmağa, fərqli ideyalar səsləndirməyə çağırıb: "Azərbaycan Tibb Universiteti gün-gündən inkişaf edir, həm təhsil, həm də idarəetmədə innovativ yeniliklər tətbiq olunur. Siz də artıq komandamızın üzvüsünüz. Hər birinizi komitə ilə daha sıx münasibətdə olmağa çağırıram və sizlərdən yeni ideyalar, təkliflər gözləyirəm".

Sonra E.Kərimli hər fakültə üzrə THİK-in sədrləri və komandalərini təsdiq etdi. Hər fakültədən THİK-ə sədr, sədr müavini və 2 büro üzvü seçildi.

I müalicə-profilaktika fakültəsi üzrə Cavid Mustafazadə, II müalicə-profilaktika fakültəsi üzrə Nicat Novruzov, Stomatologiya fakültəsi üzrə Ləman

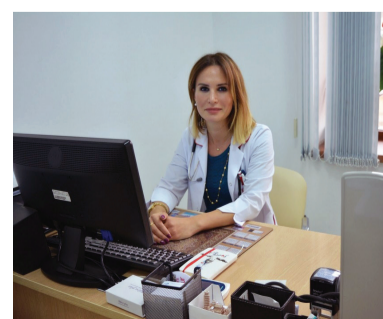
I müalicə-profilaktika fakültəsinin THİK sədri Cavid Mustafazadə iclas iştirakçılarında komitə nəzdində fəaliyyət göstərən klub və departamentlər - "Elm və təhsil departamenti", "Kitab və Film Klubu", "Debat klubu", "İntellektual oyunlar klubu", "Teatr dərnəyi", "Media departamenti", "KVN Klubu"nu təqdim etdi. Həmçinin, ATU THİK nəzdində yaradılan klub və departament sədrlərinin fəaliyyətləri haqqında çıxışları dinlənilib, onlara rəhbərlik edəcək tələbələr təyin olundu.

Sonda 2019-2020-ci tədris ili üçün keçiriləcək tədbir və iclasların planları təsdiqlənib, tələbələrin yeni tədris ili ilə bağlı təklifləri dinlənilib, istedadlı tələbələr müvafiq klub və departamentlərə yönləndirilməsi ilə bağlı müzakirələr aparılıb.

Azərbaycanlı həkim-kardioloq Beynəlxalq Gənc Kardiologiya Akademiyaşının vitse-prezidenti seçilib

Sentyabrın 18-dən 22-dək Kiprdə Kardiologiya Akademiyası Cəmiyyətinin növbəti konfransı keçirilib.

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasının həkim-kardioloqu, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Yasmin Rüstəmovaya konfransdan sonra keçirilən seçkidə Beynəlxalq Gənc Kardiologiya Akademiyasının vitse-prezidenti seçilib.

ATU-nun mətbuat xidməti

◆ Son dövrlər ölkənin hər sahəsində olduğu kimi, səhiyyədə, o cümlədən stomatoloji sahədə də nəzərəcarpacaq dərəcədə inkişaf və irəliləyiş hiss olunmaqdadır. Bəs hazırda üzlaşdiyimiz stomatoloji problemlər nədən ibarətdir və bu problemlərin aradan qaldırılmasında mütəxəssislərimiz nəyi məsləhət görür? Bizi maraqlandıran bu və digər sualları Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Baş stomatoloqu, Azərbaycan Tibb Universitetinin Ortopedik stomatologiya kafedrasının müdiri, tıbb elmləri doktoru, professor Nazim Pənahov cavablandıraraq, ortopedik stomatologiyanın tarixinə qısa bir ekskursiya da edib.

N.PƏNAHOV: "Müasir texnologiyaların uğurla tətbiqi pasiyentlərimizin ürəyincədir"

Ortopedik sahənin tarixi çox qədimdir. Eramızdan əvvəllərə gedib çıxır. Belə ki, Qədim Misirdə aparılan qazıntılar zamanı qəbirlərdə ortopedik konstruksiyaların, yəni qızıl saplarla dişlərin bir-birlərinə bağlanmış vəziyyətdə tapılması bu sahənin qədimliyindən xəbər verir. O dövrdə bu sahə ilə peşəkar mütəxəssislər deyil, bəhbərlər, ustalar, dəmirçilər məşğul olub və material kimi fil smüyündən istifadə ediblər. Xüsusi alətlərdən istifadə etməklə dişləri yonub, qızıl saplarla bir-birlərinə bağlayırmışlar. Əsaslı elm kimi ortopedik sahə ilk dəfə bir fransız alimi tərəfindən öyrənilib və "Uşaqlarda diş müalicəsi" adlı traktat yazıb. O, bu əsərdə indiki stomatologiyanın elmi əsaslarını işləməyə çalışıb. Bu sahə XIX əsrdə inkişaf etməyə başlayıb və XX əsrdə sürətlə inkişaf edib. Implantologiyanın stomatologiyaya tətbiqi isə bu prosesi daha da sürətləndirib. Əvvəllər pasiyentlər kariesli və ya bir balaca ağrıyan dişlərini çəkirdirdilsə, hazırda ən ümitsiz dişlərin üzərində dayanır, müalicə etdirmək istəyirlər. Son həddə isə dişləri çəkilib, yerinə implant qoydururlar.

- Bəs diş xəstəliklərinə səbəb olan amillər hansılardır? Bu barədə nə deyərdiniz?

- Hər bir insan uşaqlıq və yeniyetməlik dövründən dişlərin sağlamlığına fikir verməli, həkimin nəzarətində olmalıdır ki, böyüyəndə problemlə üzləsin. Belə ki, uşaqlıq və yeniyetməlik dövründə ən çox dişin itirilməsinin səbəbləri karies, onun ağırlaşmaları və düzgün aparılmayan müalicədir. 30-35 yaşdan sonra bunlara paradont xəstəlikləri də qoşulur.

- İnkişaf etmiş ölkələrdə istifadə olunan stomatoloji avadanlıqlar ölkəmizdə tam şəkildə istifadə olunurmu? Yoxsa hələ avadanlıqların müəyyən bir qismini ölkəmizə gətirmək mümkün olub?

- Sevindirici haldır ki, təkəcə Bakıda deyil, əyalətlərdə də fəaliyyət göstərən stomatoloji klinikalarda Amerikada və Avropada hazırda istifadə olunan stomatoloji avadanlıqlar uğurla tətbiq olunur. Stomatoloji xidmətin keyfiyyətində xeyli irəliləyiş var. Dünyanın hər bir yerində olduğu kimi, ölkəmizdə də ağız boşluğunda müalicə mikroskopla və müxtəlif böyüdücülərlə aparılır. Həmçinin, lazer texnologiyasının tətbiqi, dişlər çəkilən kimi birbaşa implantların qoyulması, bilavasitə protezlərin hazırlanması, vinirlərlə dişlərə istənilən formanın verilməsi, dişlərin estetikası, funksiyasının tez bir zamanda bərpası və s. pasiyentin ürəyincə olan məsələlərdir. Bu uğurlar isə müasir texnologiyanın ölkəmizə gətirilərək tətbiq edilməsi ilə mümkün olub.

- Pasientlərin müraciətləri ən çox nə ilə bağlıdır?

- Son dövrlər pasiyentlərin zövqü əvvəlki dövrlərə nisbətən xeyli dəyişib. Implantologiyaya maraq artıb. Çıxan protezlər artıq məhdudlaşmış və çıxmayan protezlərlə əvəz olunur. Estetik baxımdan çoxlu müraciətlər olur. Əvvəllər qızıl dişlərin düzəldilməsi dəb idisə, artıq belə hallar demək olar ki, aradan qaldırılıb. Dişlərin üzəri farfor təbəqələrlə örtülərək forması böyüdülmüş, dəyişdirilib, rənglənməsinə, estetikasına fikir verilir. Dişin ağardılmasının istəyənlərin sayı da xeyli çoxalıb. Ortodontoloji problemlərlə, müxtəlif diş əyriliyi və anamoliyaları ilə bağlı da müraciət edənlər olur.

- Bəs müxtəlif anamoliyaların və diş əyriliyinin olmasına səbəb nədir?

- Əsasən, bu kimi halların təzahür etməsinə ekoloji vəziyyət, qidalanma, vitamin çatışmazlığı, müxtəlif dərmanların təsiri, ana südükdən erkən ayrılma və s. ilə izah edirlər. Hər 3 uşaqdan 2-də üz-çənə anamoliyası bu və digər formada təzahür edir. Uşaqlar ana südükdən erkən ayrıldıca əmzikiqlə qidani rahatlıqla qəbul edirlər. Üz-çənə əzələlərinə ağırlıq düşmədiyi üçün üz-çənə sistemində düzgün inkişaf baş vermir. Əzələlərin bərkiməsi üçün aşığısı 2 il ana südü ilə qidalanmalı və dişlər çıxandan sonra alma, heyvanı bıçaqla kəsmədən, dişləməklə yemək məsləhət görülür. Belə olduqda dişlər laxlamayacaq, daha da möhkəmlənəcək.

Qabil ABDULLAYEV

Əməkdaşımız Ukraynada elmi və kliniki təcrübə keçib

◆ Azərbaycan Tibb Universitetinin I daxili xəstəliklər kafedrasının assistenti, t.ü.f.d Lamiyə Quliyeva Ukraynanın Kiyev şəhərində yerləşən A.Boqomols adına Milli Tibb Universitetinin rəsmi dəvətilə terapevtik şöbələrdə müvəffəqiyyətlə iş təcrübəsi keçib. Rəhbərlik universitetimizin əməkdaşını kollektivə təqdim edərək onun terapevtik bazalarda professor-müəllim heyətinin köməyi ilə müxtəlif xəstəliklərin müasir diaqnostikası və müalicəsinə aid aktual yenilikləri öyrənməsinə əlverişli şərait yaradıb.

Lamiyə xanım son illərdə aktual olan elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinə maraq göstərərək, kliniki nəticələrin tətbiqi haqqında ən yeni məlumatları mənimsəyib. Universitetin elm-tədris və müalicə işləri üzrə prorektoru, professor A.Naumenko əməkdaşımızı Ukrayna alimlərinin son elmi nailiyyətləri ilə yaxından tanış edib. Təcrübə müddətində A.Boqomols adına Milli

Tibb Universitetinin müxtəlif baxışlarında müasir müayinə və diaqnostika metodlarından bəhrələnen L.Quliyeva eyni zamanda beynəlxalq və respublika əhəmiyyətli çoxsaylı konfranslara da qatılıb.

Azərbaycanlı alim təcrübə müddətində "Ukrayna Aritmoloqları Birliyi"nin IX Elmi konfransı, "Ukraynada 2019-cu il Dünya Bağışaq İltihabı Xəstəliyi Günü", "Antibiotikoterapiya - Müasir nəzəriyyə və beynəlxalq təcrübə", "Rasional bəslənmənin müasir aspektləri - Kiyev" və digər konfranslarda müasir təbabətin aktual problemlərinə dair görkəmli tibb alimlərinin məruzələrini dinləyib, elmi diskussiyalarda fəallığı ilə seçilib. Təcrübə müddətində göstərdiyi fəaliyyətə görə Ukraynanın A.Boqomols adına Milli Tibb Universiteti tərəfindən Lamiyə Quliyevaya xüsusi sertifikat verilib.

L.Quliyeva gastroenterologiya, kardiologiya şöbələrində xəstələrin müayinəsi, müalicəsində, eləcə də şöbələrdə professorlar tərəfindən aparılan kliniki təhlillərdə, konsiliumlarda Avropa Kardioloqlar və

Qastroenteroloqlar Cəmiyyətinin tövsiyələrinin uğurla tətbiq olduğunu bildirib. Bu müddət ərzində iştirak etdiyi və gördüyü praktiki, kliniki-tədqiqat işlərinin nəticələri tezis və məqalələr şəklində nüfuzlu xarici jurnallarda, beynəlxalq konfranslarda dərc edilməyə göndərilib.

Mütəxəssisimiz Türkiyə universiteti ilə əməkdaşlığa başlayıb

◆ Beynəlxalq əlaqələri ildən-ilə genişləndirən Azərbaycan Tibb Universitetinin əməkdaşları öz bilik və bacarıqlarını artırmaq, daha böyük təcrübə qazanmaq üçün şəxsi təşəbbüslə çıxış edir, yaxın və uzaq xaricdə yerləşən məşhur elmi-tədqiqat mərkəzlərinə üz tutaraq hələ ölkəmizdə kifayət qədər öyrənilməyən sahələrə xüsusi maraq göstərirlər.

ATU-nun Tibbi biologiya və genetika kafedrasının baş müəlimi, biologiya üzrə fəlsəfə doktoru Aytəkin Həsənova artıq 2015-ci ildən Azərbaycanda xromosom patologiyalarının prenatal genetik diaqnostikası sahəsində doktorluq dissertasiyası üzrə elmi araşdırmalar aparır. Bu sahə Azərbaycan tibbində yeni bir sahə olduğundan, əməkdaşımız Türkiyənin Samsun şəhərində yerləşən 19 Mayıs Universitetinin Tibb fakültəsində 1 aylıq staj keçmək, tibbi genetika üzrə öz bilik və bacarığını artırmaq üçün müraciət edib.

A.Həsənova deyir ki, 19 Mayıs Universitetinin Tibb fakültəsində başda fakültə dekani, professor Aytəkin Dağdemir olmaqla, kollektiv tərəfindən tibbi genetika elminin müxtəlif sahələri ilə tanış olmaq üçün ona əlverişli şərait yaradılıb. Təmsilçimiz bir ay ərzində Tibbi Genetik Anabilim Dalı başkanı Doktor Öğretmen Üyesi Ümmet Aburla birlikdə molekulyar və sitogenetik laboratoriyada genetik diaqnoz, müalicənin yeni və ən son üsullarının tətbiq edilməsi nəticəsində analizlərin aparılması ilə yaxından tanış olub. Klassik metodla Smarttype Karyotyper proqramı vasitəsilə xromosomlarla bağlı (say və quruluşu) pozğunluğun səbəb olduğu xəstələrə və ailələrinə prenatal (doğum öncəsi) və postnatal (doğum sonrası) diaqnoz qoymaq üçün periferik qan, amnion mayesi, abort materialı və dölün xorion hüceyrələri üzərində aparılan xromosom analizləri haqqında qazandığı biliklərin təcrübədə necə tətbiq olunduğunu əyani şəkildə izləyib. O, həmçinin Türkiyənin bu bölgəsində xromosom abberasiyalarının prenatal diaqnostikasının tətbiqi səviyyəsi, tədqiqat müddətində qəbul olunmuş materiallar əsasında xromosom xəstəliklərinin rastgəlmə tezliyi ilə maraqlanıb. Eyni zamanda klassik sitogenetik metodun mərhələlərini izləmək, tədqiqat materiallarının genetik müayinəsində iştirak etmək imkanı qazanıb.

A.Həsənova Azərbaycan tibbində çox yeni olan molekulyar sitogenetik analizlərin FISH/qF-PCR metodu ilə aparılmasını, bu metodlar vasitəsi ilə biomaterial olaraq periferik qan, dölyanı mayədə xromosomların say və struktur analizinin keçirilməsini öyrənib:

"Daha çox prenatal diaqnostikada istifadə edilən bu metod zamanı molekulyar sitogenetik araşdırma üçün, xromosomlar müxtəlif fluorensensiya boyları ilə işarələyərək analiz üçün hazırlanır. Bu üsula FISH (Fluorescence In Situ Hybridisation) adı verilir. Xromosomlar məqsəddən asılı olaraq fərqli hissələrdən işarələnib analiz edilə bilərlər. FISH üsulunun üstünlüyü xromosomlar əldə edilmədən birbaşa hüceyrə nüvəsinə tətbiq oluna bilməsidir. Prenatal diaqnostika və implantasiya qabağı genetik diaqnostika zamanı panellər halında tətbiq edildikdə bir cəhddə 5, iki cəhddə toplam 9 xromosoma qədər (13, 16, 18, 21, 22 və 15, 17, X, Y) araşdırıla bilər".

Qeyd edək ki, uzun illər xromosom patologiyalarının tibbi genetik elmi araşdırılması sahəsində əvəzolunmaz xidməti olan Tibbi Bioloji Anabilim Dalı başkanı, professor Nurten Kara Aytəkin Həsənovanın apardığı elmi-tədqiqat işi ilə yaxından tanış olaraq, onun beynəlxalq nüfuzlu jurnallarda çap olunmuş elmi işlərini bəyanıb və ona bu sahədə elmi əməkdaşlıq təklif edib.

Beləliklə, artıq A.Həsənova 19 Mayıs Tibb fakültəsi Tibbi Bioloji və Tibbi Genetik Anabilim Dalı əməkdaşları ilə iş birliyinə başlayıb. Onun sözlərinə görə, bu əməkdaşlığın tibbi biologiya və genetika sahəsində yeni araşdırmalar aparılması və elmi-tədqiqat işlərinin inkişaf etdirilməsi üçün, eyni zamanda Azərbaycan Tibb Universitetinin Tibbi biologiya və genetika kafedrasında bu sahənin tədrisi zamanı böyük faydası olacaq. Kursun sonunda təlimi uğurla başa vurduğuna görə A.Həsənovaya universitetin dekanlığı tərəfindən sertifikat təqdim edilib.

Qeyd edək ki, A.Həsənova bundan əvvəl molekulyar genetika üzrə İzmir şəhərinin Ege və sitogenetika üzrə Manisa şəhərinin Celal Bayar Universitetlərində bir neçə aylıq təlimlərdə iştirak edib.

ATU-nun mətbuat xidməti

Görkəmli tibb alimi, bacarıqlı səhiyyə təşkilatçısı

Azərbaycan səhiyyəsində uzun müddət çalışan tanınmış tibb alimi və pedaqoqu, Azərbaycan Tibb Universitetinin İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkili kafedrasının müdiri, tibb elmləri doktoru, professor Rafiq Çobanovun 75 yaşı tamam oldu.

Rafiq Ənvər oğlu Çobanov 1944-cü il avqustun 13-də Bakı şəhərində doğulub. O, 1961-ci ildə orta təhsilini başa vuraraq sanitariya-gigiyena fakültəsinə daxil olmuş və 1967-ci ildə oranı bitirdikdən sonra S.M.Kirov adına Elmi-Tədqiqat Tibbi Parazitologiya və Tropik Təbabət İnstitutunda kiçik elmi işçi vəzifəsində əmək fəaliyyətinə başlamışdır. Burada kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi, laboratoriya və şöbə müdiri, elmi işlər üzrə direktor müavini vəzifəsinə qədər yüksələn R.Çobanov 1976-cı ildə namizədlik, 1986-cı ildə isə doktorluq dissertasiyasını müdafiə etmiş və 1991-ci ildə professor elmi adını almışdır. R.Çobanov 1989-2005-ci illərdə indiki V.Axundov adına Milli Elmi-Tədqiqat Tibbi Profilaktika İnstitutunda şöbə müdiri vəzifəsində çalışmışdır.

2005-ci ildə müsabiqə yolu ilə ATU-nun İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkili kafedrasının müdiri seçilən professor R.Çobanov hazırda da bu vəzifədə çalışmaqdadır.

Rafiq müəllim çalışdığı bütün illər ərzində öz geniş elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji fəaliyyəti ilə seçilir. İndiyədək onun 250-dən çox elmi əsəri, o cümlədən 6 monoqrafiya, 10 dərslik və dərs vəsaiti dərc olunmuşdur. Bunlardan əlavə, o, 24 metodik vəsaitin, 8 səmərələşdirici təklifin müəllifidir.

Professor R.Çobanov həm də elmi-tibbi kadrların hazırlanmasında öz məhsuldarlığı ilə seçilir. Bu günə qədər onun rəhbərliyi altında 30 namizədlik və 8 doktorluq dissertasiyası müdafiə olunmuşdur. Rafiq müəllimin ictimai fəaliyyəti də olduqca genişdir. O, 1991-2003-cü illərdə Prezident yanında Ali Attestasiya Komissiyasının eksperti olmuş, Səhiyyə Nazirliyi nəzdində Attestasiya və Sertifikasiya Komissiyasının sədri vəzifəsində çalışmışdır. Hal-hazırda Rusiya, Qazaxıstan və

Azərbaycanda dərc edilən bir sıra elmi jurnalların redaksiya heyətlərinin üzvüdür.

Məhsuldar elmi, pedaqoji və ictimai fəaliyyəti nəticəsində professor R.Çobanov tibb işçiləri, elm adamları, professor-müəllim və tələbə heyəti arasında böyük nüfuz qazanmış, bacarıqlı təşkilatçı-rəhbər kimi özünü təsdiq etmişdir. Eyni zamanda, çalışdığı kollektivin hər bir əməkdaşına öz diqqət və qayğıkeşliyini göstərərək onlar arasında böyük hörmət qazanmışdır.

Gözəl pedaqoq, görkəmli tibb alimi və səhiyyə təşkilatçısı olan professor R.Çobanovu anadan olmasının 75 illiyi münasibətilə təbrik edir, ona uzun ömür, cəsarət və yeni-yeni uğurlar arzu edirik.

İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkili kafedrasının əməkdaşları

Savadlı, işgüzar əməkdaşımız

Uşaq-yeniyyətlərin sağlamlığı və əmək sağlamlığı kafedrasının dosenti, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Nigar Qəmbər qızı Süleymanzadənin anadan olmasının 70, elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 47 ili tamam olmuşdur.

Dosent, t.ü.f.d. Nigar Süleymanzadə 1949-cu ildə Bakıda ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. 1972-ci ildə Azərbaycan Tibb Universitetinin pediatriya fakültəsini əla qiymətlərlə bitirmiş, həmin ildən Uşaq və yeniyyətlər gigiyenası kafedrasına baş laborant vəzifəsinə işə qəbul edilmişdir. 1972-1976-cı illərdə baş laborant, 1976-1990-cı illərdə assistent, 1990-2000-ci illərdə baş müəllim vəzifəsində çalışmışdır. 1990-cı ildə dissertasiya müdafiə edərək, tibb elmləri namizədi elmi adını almışdır. 2000-ci ildə kafedranın dosent vəzifəsinə seçilən Nigar xanım hal-hazırda həmin vəzifədə çalışır. O, 100-ə yaxın elmi məqalənin, 10 metodik tövsiyənin və 1 dərslinin müəllifidir.

Nigar xanım fakültənin və kafedranın ictimai işlərində fəal iştirak etməklə tələbələr və müəllimlər arasında böyük hörmət qazanmışdır. Uzun müddət kafedra TEC-nin rəhbəri, universitetin "Gigiyena və peşə patologiyası" üzrə problem komissiyasının elmi katibi, gigiyenik fənlər tsikli üzrə metodik komissiyanın elmi katibi kimi fəaliyyət göstərmişdir.

Dosent N.Süleymanzadə tələbələrin tədris və elmi fəaliyyətinə daim dəstək olur. Tələbə Elmi Cəmiyyətinin işində fəal iştirakına görə dəfələrlə diplomlarla təltif edilmişdir. 2003-cü ildə "Vektor" Beynəlxalq Elm Mərkəzi tərəfindən keçirilən ictimai-kütləvi sorğuya əsasən

"XXI əsr Azərbaycan ziyalıları" Beynəlxalq layihəsinin qaliblərindən biri olmuşdur.

N.Süleymanzadə kütləvi informasiya vasitələrində profilaktik təbabətin müxtəlif problemləri üzrə vaxtaşırı maarifləndirici çıxışlar edir. Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin "Sağlam Təhsil-Sağlam Millət" layihəsində gigiyenik ekspert kimi uşaqların sağlamlığının qorunması və möhkəmləndirilməsi istiqamətində aparılan işlərdə fəal iştirakına görə Təhsil Nazirliyinin "Təşəkkürnamə"si ilə təltif edilmişdir. Rusiyanın "MİR" telekanalında "Sağlam Təhsil-Sağlam Millət" layihəsini təqdim etmişdir.

Dosent N.Süleymanzadə işlədiyi müddət ərzində özünü savadlı, işgüzar və vıdanlı əməkdaş kimi göstərmişdir.

Hörmətli Nigar xanımı anadan olmasının 70, elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 47 illiyi münasibətilə təbrik edir, ona sağlamlıq uzun ömür, müəllimlik fəaliyyətində və elmdə yeni-yeni uğurlar arzu edirik!

Uşaq-yeniyyətlərin sağlamlığı və əmək sağlamlığı kafedrasının əməkdaşları

Professor Rafiq Əsgərov "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi medalı" ilə təltif olunub

Azərbaycan Tibb Universitetinin İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının məsləhətçi professoru, əməkdar elm xadimi, tibb elmləri doktoru Rafiq Əsgərov "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi (1918-2018)" medalı ilə təltif olunub.

R.Əsgərov 65 il ərzində ATU-da tibb kadrlarının hazırlanmasında göstərdiyi yüksək xidmətlərə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamına əsasən bu medala layiq görülüb.

Baş ağrısının yaranmasında stress əsas səbəblərdən biri sayılır

◆ Baş ağrısı çox vaxt stress və gərginlik nəticəsində yaranarsa da, ağır xəstəlik sindromu da ola bilər. Aparılan statistik təhlillər nəticəsində insanların 60-70 faizinin baş ağrısından əziyyət çəkdiyini məlum olub. Rejimin və şəraitin dəyişməsi, əsəbilik, gərginlik, hətta hava dəyişikliklərinə səbəb ola bilər. Mütəxəssislərin fikrincə, baş ağrısı bəzi adamlarda nadir hallarda, bəzilərində isə tez-tez rast gəlinir. Ağrılar səbəbindən asılı olaraq müxtəlif olur və müddətinə görə fərqlənir.

Bakıdakı 20 nömrəli poliklinikanın həkim-terapevti Solmaz Musayeva AZƏRTAC-a deyib: "Baş ağrılarının birincili və ikincili formaları var. Birincili baş ağrılarına miqren, gərginlik tipli və klaster baş ağrıları aid edilir. Bu ağrılar o qədər də təhlükəli hesab olunmur. İkincili baş ağrıları daha təhlükəli hesab olunur, çünki orqanizmdə olan daha ciddi xəstəliklərin bir işarəsidir. Məsələn, insulin, beyin şişləri, beyin qanamaları və yaxud ağır anemiya, ağır qan xəstəliyi, ağır böyrək və s. kimi digər daxili orqan xəstəliklərinin xəbərdarlığı kimi özünü göstərə bilər. Ağrıya təsir edən faktorlar çoxdur. Həmin faktorlar arasında stress əsas yerlərdən birini tutur. Bundan başqa parlaq işıq miqren ağrılarına gücləndirə bilər. Yay fəslində parlaq günəş işığının miqren ağrılarını artırması triqer faktorları sayılır".

Həkim-terapevtin dediyinə görə, müayinə zamanı ağrının intensivliyi, başın hansı nahiyəsində olduğu, davam etmə müddəti araşdırılır və diaqnoz qoyulur.

"Ağrı azaldan faktorlardan biri də serotoninidir və onun çatmadığı vaxtlarda depressiya, əsəbilik və s. hallar yaranır. Bəzən baş ağrıları daha dözülməz və daha ağrılı olur. Bu baxımdan əsəb sistemi ağrılarının baş ağrısında rolu böyükdür. Baş ağrıları ayda dörd-beş dəfədən çox baş verirsə və xəstənin həyat fəaliyyətinə təsir edirsə, iş fəaliyyətini pozursa, şiddətli təsir edirsə, nitqində, yerində problem, nevroloji qüsür, epileptik tutmalarla müşayiət olunursa, vaxt itirmədən həkimə müraciət etmək lazımdır", - deyərək həkim-terapevt əlavə edib.

Onun verdiyi məlumata görə, baş ağrıları zamanı qidalanmanın rolu var. Məsələn, sitrus meyvələri, şokolad, pendir, kakao, tünd çay və tünd kofe qəbul etmək məsləhət görülür, lakin bu, daha çox fərdi yanaşma zamanı aşkar olunur. Çoxlu maye qəbul etmək, xüsusən yadda bol miqdarda su içmək məsləhətdir.

12 il sonra ailədə əkiz sevinci yaşandı

◆ 12 illik evlilik həyatı, sonlanmayan hamiləlik və düşüklərdən sonra Tovuzdan Əsgərovlar ailəsi əkiz uşaq sahibi ola bilib. Bu barədə Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasının I mamalıq-ginekologiya kafedrasının dosenti, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Natavan Axundova məlumat verib.

di və hamiləlik 29 həftəsində həyatı göstərişlə qanaxma səbəbindən sonlandırıldı.

Həkim bildirir ki, Keysər kəsiyi əməliyyatı ilə üçəmlər doğulub. Onların çəkilişi 1470 qram, 1350 qram və 1250 qram olub. Lakin döllərdən biri periventrikulyar leykomalyasiya və baş beyinə üçüncü dərəcəli qansızma

Həkimin sözlərinə görə, Tovuz rayonundan olan 32 yaşlı G.Əsgərova 12 il ərzində iki dəfə hamilə qalıb, lakin hər dəfə döl inkişafdan qaldığına görə hamiləlik sonlanmayıb: "Xanımın anamnez məlumatlarında boru-peritoneal amilin olması, yumurtalıqların rezerv imkanlarının azalması, birincili hipotireoz (qalxanabənzər vəzin funksiyasının azalması) aşkar edilmişdi. Növbəti hamiləlik bizim nəzarətimiz altında keçdi. Elə hamiləliyin ilk həftələrindən ciddi problemlər yarandı: başlanmış düşüklər, erkən və gec düşüklər təhlükəsi, vaxtıdan qabaq doğuş təhlükəsi, istmik-servikal çatışmazlıq, kənarı çift gəlişi və s. Fəsadlaşmalar vaxtında dəf edil-

səbəbindən dünyasını dəyişib.

«İki yenidoğulmuş körpə neonatoloqların ciddi səyi, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi və millət vəkili Qənirə Paşayevanın seçicisinə olan sevgi və qayğısı sayəsində həyatda qaldılar. Hələ doğum evində olduqları müddətdə körpələr dövlətimizin vətəndaşlarına olan qayğısını hiss etdilər. Nəhayət əkizlərimizi evə yazmışıq".

Natavan Axundova ATU-nun TCK-nin kollektivi adından Günel və ailəsini ürəkdən təbrik edir, onlara balacaları ilə birlikdə uzun və mənalı ömür arzulayır.

ATU-nun mətbuat xidməti

Yeni nəşrlər

İlk «onkologiya terminləri lüğəti» hazırlanıb

◆ Bu günlərdə "Elm" nəşriyyatında çapdan çıxan "Onkologiya terminləri lüğəti" Azərbaycan tibb elminə qiymətli töhfədir. Akademik Əhliman Əmiraslanovun və Şirvan Abdullayevin birgə tərtib etdikləri bu elmi mənbə müasir onkologiyaya dair terminləri 5 dildə – Azərbaycan, rus, latın, ingilis və fransız dillərində mütəxəssislərə təqdim edir.

Azərbaycanda ilk olan bu irihəcmli lüğət Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyətinin qərarı ilə nəşr olunub, kitabın elmi redaktoru akademik Cəmil Əliyevdir.

"Onkologiya terminləri lüğəti"nin tərtibatında akademik Ə.Əmiraslanovun rəhbərliyi altında ATU-nun Onkoloji klinikasında aparılan elmi-tədqiqat işləri, eləcə də onkologiyanın tədrisi sahəsində toplanan böyük elmi-pedaqoji təcrübə həlledici rol oynayıb. Kitabın I fəslə rusca-latınca-azərbaycanca, II fəslə rusca-İngiliscə-azərbaycanca, III fəslə rusca-fransızca-azərbaycanca terminləri əhatə edir. Kitaba daxil edilmiş 4 "Əlavə" bölmədə verilən məlumatlar – "Onkologiyada işlənilən şərti ixtisarlər" Azərbaycan və rus dillərində, "Kommentarilər", "Müəllif adları ilə bağlı termin və sözlər (eponimlər)" nəzəri və praktik onkologiya ilə

məşğul olan mütəxəssislər üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, lüğət müəlliflərinin nömrələdiyi şərti ixtisarlər (qısaltılmış sözlər) istənilən termini və sözü asanlıqla Azərbaycan dilindən rus dilinə və ya əksinə çevirməyə imkan yaradır.

Ana dilimizdə ilk dəfə hazırlanan 528 səhifəlik "Onkologiya terminləri lüğəti"ndə nəzəri və klinik onkoloji terminlərlə yanaşı onkoloji xidmətin təşkilinə dair sözlər də yer almışdır. Lüğətin tərtibində ən müasir ədəbiyyatlardan istifadə edən müəlliflər kitaba müasir terminlərlə yanaşı köhnəlmiş, lakin tarixi əhəmiyyət kəsb edən ifadələri də daxil etmişlər. Məqsəd tələbələrə və gənc həkimlərə hazırda işlənməsi məsləhət görülməyən həmin terminlərdən xəbərdar etməkdir.

Kitabda ingilis və fransız dillərini öyrənən sahə mütəxəssisləri üçün yığcam lüğətlər verilib, həmçinin şifahi nitq vərdişlərini inkişaf etdirmək üçün həmin dillərdə onkologiyaya dair monoloji nitq modelləri daxil ediləndir. Tibbdə rast gəlinən mübahisəli terminlərdən yan keçmək üçün müəlliflər Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının "Xəstəliklərin Beynəlxalq Statistik Təsnifatı"na (10-cu baxış) istinad ediblər.

Çox dəyərli elmi mənbə olan bu lüğətdə rus dilindəki terminlərin azərbaycanca qarşılığı ilə yanaşı, latınca tərcümələri, sinonimləri, qısa izahı, zərurət yarandıqda geniş şərh də verilib ki, bütün bunlar müəlliflər akademik Əhliman Əmiraslanovla Şirvan Abdullayevin böyük və yorulmaz əməyinin bəhrəsidir. Müasir standartlara uyğun hazırlanmış "Onkologiya terminləri lüğəti" tələbələr, həkim-onkoloqlar, həkim-rezidentlər, elmi işçilər üçün qiymətli vəsait, etibarlı elmi mənbədir.

Elmira Süleyman qızı Kərimova

Histologiya, embriologiya və sitologiya kafedrasına ağır itki üz vermişdir. Kafedranın dosenti, biologiya üzrə fəlsəfə doktoru Elmira Süleyman qızı Kərimova vəfat etmişdir.

Elmira Kərimova 1941-ci ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdur.

1958-ci ildə S. M. Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinə (indiki Bakı Dövlət Universiteti) qəbul olmuş, 1963-cü ildə oranı bioloq ixtisası üzrə başa vurmuşdur. E. Kərimova 1963-cü ildə daxil olduğu Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Zoologiya İnstitutunun aspiranturasını 1966-cı ildə bitirmişdir.

1967-ci ildə namizədlik dissertasiyasını müvəffəqiyyətlə müdafiə etmişdir.

Həmin ilin mart ayından N.Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun Histologiya, embriologiya və sitologiya kafedrasında baş laborant vəzifəsində işləmişdir. 1967-ci ilin oktyabr ayında isə həmin kafedrada assistent vəzifəsinə seçilən E.Kərimova 1971-ci ildən 1990-cı ilədək Histologiya, embriologiya və sitologiya kafedrasında baş müəllim kimi fəaliyyət göstərmişdir. O, 1990-cı ildə həmin kafedraya dosent seçilmiş, ömrünün sonunadək bu vəzifədə çalışmışdır.

Elmira xanım bir neçə tədris vəsaitinin, eləcə də 40-dan çox elmi məqalə və tezis müəllifidir.

Elmira Kərimova uzun illər rus və Azərbaycan dillərində müxtəlif fakültələrin tələbələrinə mühazirələr oxumuş, bununla yanaşı təcrübə məşğələləri də aparmışdır.

Kafedraya qəbul olunmuş gənc laborant və aspirantlarla təcrübə məşğələlərinin keçirilmə qaydalarının öyrədilməsində yaxından iştirak etmişdir. İşlədiyi illər ərzində Elmira Kərimova özünü olduqca nizam-intizamlı, məsuliyyətli və əməksevər müəllim kimi göstərmişdir. Seçdiyi ixtisasa böyük maraqla yanaşan Elmira xanım özünün peşəkar səviyyəsini artırmaq üçün sistemə uyğun şüurla çalışıb və tələbələrə qarşı hər zaman tələbkar olub.

O, ailəsində gözəl həyat yoldaşı, fədakar ana, sevimli nənə ömrü yaşamışdır.

Elmira xanım ailə üzvlərinin, doğmalarının, tələbə və həmkarlarının qəlbində əbədi yaşayacaqdır.

Allah rəhmət eləsin, qəbri nurla dolsun!

Histologiya, embriologiya və sitologiya kafedrasının əməkdaşları

Ağır beyin əməliyyatı keçirən qadın ana olub

6 il əvvəl ağır beyin əməliyyatı keçirən gənc qadın ana olub. Hamiləliyin planlaşdırılması, uşağın sağlam inkişafı və doğuşunda xanıma Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasının həkimləri kömək ediblər.

Klinikanın endokrinoloq-ginekoloqu Natavan Axundovanın sözlərinə görə, 26 yaşlı qadın altı il əvvəl "Açıq hipertenziv hidrosefaliya (periventrikulyar ödem ilə)" xəstəliyini keçirib. Bu xanım "sağ tərəfli ventrikuloperitoneal şuntlama" əməliyyatı olunub.

Həkim deyir ki, hidrosefaliya - beyinə mayenin toplanması nəticəsində kəllədaxili təzyiqin artması və ümumi beyin əlamətləri, görmə qabiliyyətinin pozulması ilə müşahidə olunan patologiyadır. Ventrikuloperitoneal şuntlama əməliyyatı zamanı beyin mədəciklərindən şunt vasitəsilə maye periton (qarın) boşluğuna açılır və beyin artıq maye yüklənməsinə məruz qalır. Yuxarı tənəffüs yollarının kəskin respirator virus infeksiyasından sonra xəstədə şiddətli baş ağrıları, baş gicəllənmə,

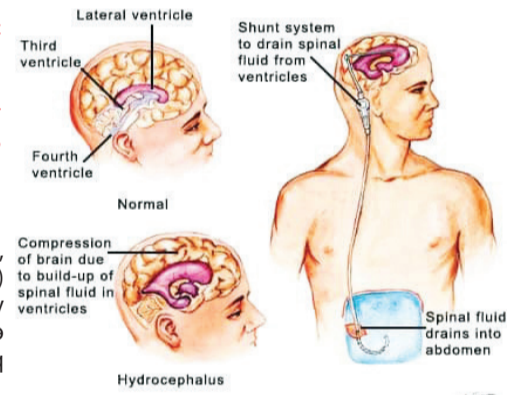
ürək bulanma, qusma, ikigörmə (diplopiya) şikayətləri, obyektiv müayinədə göz dibində başlanğıc durğunluq əlamətləri olub.

Qeyri-müntəzəm aybaşı görən qadın ailə qurduqdan 5 ay sonra hamiləliyi planlaşdırmaq məqsədilə ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasına müraciət edib. Həkim Natavan Axundova və komandasının köməyi ilə xəstədə hormonal fon normalaşdıqdan sonra hamilə qala bilib. Lakin xəstənin hamiləlik dövrü də rahat keçməyib.

"Hamiləlik zamanı erkən və gec düşük təhlükəsi, vaxtından əvvəl doğuş təhlükəsi, dölnün bətdaxili inkişafının ləngiməsi, simptomuz bakteriyauriya müşahidə olunub. Bu patologiyalar

vaxtında korreksiya edilib. Hamiləlik dönməsində baş beyinlə bağlı heç bir fəsadlaşma olmayıb. Mütəmadi olaraq neyrocərrahla konsultasiyalar aparılıb".

Nəhayət, hamiləliyin 36-cı həftəsində qadın dölyanı mayenin vaxtından əvvəl axması diaqnozu ilə doğum şöbəsinə daxil olub və neyrocərrahın iştirakı ilə keysəriyyə kəsiyi əməliyyatı icra edilib. Qadın çəkisi 2450 qram, boyu 50 sm olan sağlam körpə dünyaya gətirib. Artıq ana və yenidoğulmuş evə yazılıblar.

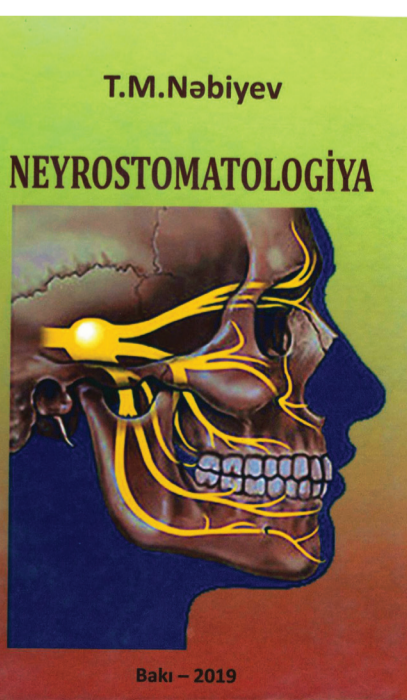
«NEYROSTOMATOLOGIYA»

◆ Bugünlərdə "Neyrostomatologiya" adlı dərslər vəsaiti işıq üzünə gərüb. ATU-nun Nevrologiya kafedrasının dosenti Temraz Nəbiyevin müəllifi olduğu dərslər vəsaiti tibbi nevrologiya və neyrostomatologiyanın müasir nailiyyətləri nəzərə alınmaqla tərtib edilmişdir.

Aydın və tədris üçün tələb olunan stildə yazılmış bu kitab özündə geniş spektrli neyrostomatoloji xəstəliklərin etiologiyası, patogenezi, klinikası və ümumi və xüsusişdirilmiş müalicəsi barədə məlumatları lazımi səviyyədə özündə əks etdirir.

Materialın hazırlanması zamanı tibbi təhsil müəssisələrinin nevrologiya üzrə proqramı və neyrostomatoloji xəstəliklərin müasir təsnifatı nəzərdə tutulub. Neyrostomatoloji xəstəliklərə dair tibbi təhsil müəssisələrində indiyədək Azərbaycan dilində dərslər vəsaitinin olmaması bu kitabın aktuallığını bir qədər artırır.

Beləliklə, bu dərslər vəsaiti tədris prosesində tələbələrə neyrostomatoloji xəstəliklərin öyrədilməsi baxımından, həmçinin praktik məşğələ və mühazirə kursları üçün faydalı bir material kimi istifadəyə tam yararlıdır. Stomatoloqlarla yanaşı digər ixtisaslı həkimlərin və rezidentlərin də gündəlik praktik fəaliyyətində mühüm və əhəmiyyətli ola bilər.

ATU-nun mətbuat xidməti

İranda səhiyyə tarixində ilk dəfə olaraq üz köçürülməsi tibbi əməliyyatı keçirilib

İranda səhiyyə tarixində ilk dəfə olaraq üz köçürülməsi (transplantasiya) tibbi əməliyyatı keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Tehranın "Şəriəti" xəstəxanasında keçirilən əməliyyat uğurla başa çatıb. Tehranın Tibb Universitetinin üz-çənə əməliyyatları üzrə Elmi Tədqiqat Mərkəzinin rəhbəri, professor Məhəmməd Boyat bildirib ki, əməliyyat 35 yaşlı gəncin üzərində aparılıb. Həmin gənc avtomobil qəzası nəticəsində üzünü tamamilə itirmişdir. Yeni burnu, dodaqları və üzünün eti qəza nəticəsində tamamilə əzilərək bərpa edilməsi mümkünsüz hala düşmüşdü. Onun sözlərinə görə xəstənin burnu, yanaqları yeni texnologiya və yeni metodlar əsasında

bərpa edilib. Hazırda xəstə özünü yaxşı hiss edir.

M. Boyat onu da qeyd edib ki, ABŞ və Avropada belə çətin tibbi əməliyyatlar çox nadir hallarda keçirilir. Yaxın Şərqdə İran üz köçürülməsi əməliyyatını həyata keçirməyə başlayan ilk dövlətdir.

37 tələbəmizin təhsil haqqı Gənclər Fondu tərəfindən ödəniləcək

◆ **Gənclər Fondu sosial müdafiəyə xüsusi ehtiyacı olan istedadlı tələbələrə təhsil xərclərinin maliyyələşdirilməsi üzrə növbəti müsabiqənin nəticələrini elan edib. Nəticələrə əsasən, ali və orta-ixtisas təhsili alan 425 gəncin təhsil haqqının xərcləri tam və ya qismən Gənclər Fondu tərəfindən qarşılanacaq.**

Bu gənclər arasında Azərbaycan Tibb Universitetinin tələbələri də var. ATU-nun Tələbə Gənclər Təşkilatının sədri Rauf Vəliyevin sözlərinə görə, Gənclər Fondu universitetin 37 tələbəsinin təhsil haqqı üzrə borclarını tamamilə ödəyəcək. Bu tələbələr ATU-nun müxtəlif fakültə və kurslarında təhsil alırlar.

R.Vəliyev qeyd edir ki, müsabiqə elan edildikdən sonra TGT bununla bağlı ehtiyacı olan, təhsil haqqını ödəməyə çətinlik çəkən tələbələrə məlumat verib. Onlara Fonda

müraciət etmək, zəruri sənədləri hazırlamaq üçün hər cür yardım göstərilir. Nəticədə ATU-dan 92 tələbə təhsil haqqının ödənilməsi ilə bağlı Gənclər Fonduna müraciət ünvanlayıb.

R.Vəliyev bildirir ki, sonradan Gənclər Fondu bu tələbələrə ehtiyac səviyyəsini öyrənmək üçün yenidən TGT nümayəndələrinə müraciət edib. Hər bir tələbənin durumu fərdi surətdə araşdırılıb. Müvafiq məlumat Gənclər Fonduna ötürüldükdən sonra 32 nəfərin təhsil haqlarının ödənilməsinə dair qərar verilib.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin müvafiq göstərişinə əsasən həyata keçirilən bu müsabiqə iyunun 11-dən iyulun 19-dək davam edib. Bu il ali təhsil müəssisələri ilə yanaşı, orta-ixtisas təhsil müəssisələrində təhsil alan 1151 tələbə onlayn qaydada Fondun internet sahifəsi vasitəsilə müsabiqəyə sənədlərini təqdim edib.

Azərbaycanda keyfiyyətli təhsilin gənclər üçün əlçatanlığının artırılması və savadlı, dövlətə, milli-mənəvi dəyərlərə bağlı gəncliyin yetişdirilməsi, istedadlı gənclərə dövlət qayğısı, eləcə də sosial müdafiəyə ehtiyacı olan gənclərin dəstəklənməsi Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi dövlət gənclər siyasətinin ana sütununu təşkil edir. Bu istiqamətdə son illər gənclər üçün çoxsaylı imkanlar yaradılıb. Sosial həssas kateqoriyalardan olan, I və II qrup əlilliyi olan gənclərin təhsil haqlarının dövlət vəsaiti hesabına ödənilməsi, Gənclər Fondu tərəfindən gənclərin xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil

müəssisələrində təhsilin dəstəklənməsi və digər addımlar atılmaqdadır. Ötən il Gənclər Fondu 31 dövlət ali təhsil müəssisəsində təhsil alan 237 tələbənin təhsil haqqı borclarını ödəmişdi.

Sentyabrın 29-u Dünya Ürək Günüdür

Dünya Ürək Günü ilk dəfə 1999-cu ildə Ümumdünya Ürək Federasiyasının təşəbbüsü ilə təşkil edilib. Dünya Səhiyyə Təşkilatı, UNESCO və digər mühüm təşkilatlar həmin təşəbbüsü dəstəkləyiblər. Əvvəlcə onu sentyabrın son bazar günü qeyd edirdilər, 2011-ci ildən isə sentyabrın 29-da keçirirlər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Dünya Səhiyyə Təşkilatı ilə əməkdaşlıq çərçivəsində Ümumdünya Ürək Federasiyası 100-dən çox ölkədə tədbirlər keçirir. Həmin günün proqramına kütləvi sağlamlıq yoxlamaları, ictimai mühazirələr, tamaşalar, elmi forumlar, sərgilər, konsertlər, gəzintilər və idman yarışları daxildir. Hər il keçirilən Ürək Günü ürəyin sağlamlığı ilə bağlı müəyyən mövzuya həsr edilir. Dünya Ürək Günü "Həyat üçün ürək" şüarı altında keçirilir.

Hazırda ürək-damar xəstəlikləri dünyada ölümün və əlilliyin əsas səbəblərindən biri sayılır və həmin xəstəlik hər il 17 milyondan çox insanı həyatdan aparır. Ürək-damar xəstəlikləri və insultun yaranmasının risk amilləri qan təzyiqinin yüksəlməsi, qanda xolesterin və qlükozanın miqdarının artması, siqaret çəkmək, artıq çəki, pilyənmə və fiziki hərəkətsizlik, meyvə və tərəvəzlərlə

qidalanmanın azlığıdır.

Yeri gəlmişkən, ürək-damar xəstəliklərinin inkişafına gətirib çıxaran səbəb uşaq və yeniyetmə yaşında formalaşan qeyri-sağlam həyat tərzidir. Ona görə də xəstəliyin profilaktikasına uşaq vaxtlarından başlamaq lazımdır.

Dünya Ürək Federasiyasının məlumatına görə, sağlam həyat tərzini keçirmək, bütün istifadəsini məhdudlaşdırmaq, qidalanmanı nəzarətdə saxlamaq və fiziki fəallığı artırmaq hesabına infarkt və insult nəticəsində baş verən erkən ölümlərin 80 faizinin qarşısını almaq olar.

Ötən il dövlət ali təhsil müəssisələri tərəfindən tibb ixtisası üzrə 1324 mütəxəssis hazırlanıb

Ötən il dövlət ali təhsil müəssisələri tərəfindən tibb ixtisası üzrə 1324 mütəxəssis hazırlanıb. Tibb ixtisasları üzrə ən çox müalicə işi üzrə mütəxəssis hazırlanıb – 811 nəfər. Ən az mütəxəssis hazırlanan ixtisas isə pediatriya olub (12 nəfər).

Bu barədə AZƏRTAC-a Dövlət Statistika Komitəsindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, orta ixtisas təhsili müəssisələri tərəfindən hazırlanan tibb mütəxəssislərinin sayı 2057 nəfərə bərabərdir. Hazırlanan mütəxəssislər ən çox tibb bacısı (771 nəfər), ən az isə hərbi feldşer işi (45) ixtisaslarına aid olub.

Əczaçılıq məhsullarının idxalı azalıb

Yanvar-avqust aylarında ölkəyə 8 min 886 ton əczaçılıq məhsulları idxal edilib.

AZƏRTAC Dövlət Gömrük Komitəsinin (DGK) məlumatına istinadla xəbər verir ki, 8 ayda idxal edilən əczaçılıq məhsullarının dəyəri 176 milyon 829 min ABŞ dolları olub.

Xatırladaq ki, ötən ilin müvafiq dövründə Azərbaycana dəyəri 178 milyon 988 min dollarlıq 9 min 426 ton əczaçılıq məhsulları idxal edilib.

Fəsil dəyişikliyinə yaratdığı narahatlıqlar

Payız kiməsə romantik, kiməsə gərgin təsir bağışlayan bir fəsilidir. İlin bu fəsilə bəzilər üçün depressiya, tənhalıq və gücün tükənmə dövrüdür.

Bəzən elə həmin hissələrin təsiri nəticəsində payız depressiyası yaranır. Həkim və mütəxəssislərin fikrincə, orqanizmdə vitamin çatışmazlığı və az hərəkətli həyat tərzini həmin psixoloji vəziyyəti yaradır.

Fəsil dəyişikliyi zamanı ona uyğunlaşmaqda çətinliklə üzləşənlər olur. Dəyişkən hava şəraiti bəzən onlarda həm psixoloji fəsadlar, həm də xəstəliklərlə müşahidə edilir. Psixoloqlar payız fəsilində insanlarda həssaslaşma,

depressiv hallar müşahidə edildiyini söyləyirlər. Bu isə aktiv həyat tərzinə mənfi təsir göstərir.

Rezidentlərin nəzərinə!

2019/2020-ci tədris ili üçün rezidenturaya qəbul olmuş və Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçmiş şəxslərin klinik bazalarda rezidentura səviyyəsində hazırlığına 1 oktyabr 2019-cü il tarixindən başlanılır. Rezidenturaya qəbul olmuş və qeydiyyatdan keçmiş şəxslər aşağıdakı sənədləri təqdim etməklə qəbul olduqları klinik bazalara müraciət etməlidirlər:

- 1 Ali tibb təhsili haqqında diplom və surəti (4 nüsxə)
- 2 Şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti (4 nüsxə)
- 3 Yaşayış yerindən arayış
- 4 Nikah haqqında şahadətnamənin surəti (mövcud olduğu halda)
- 5 Uşağın doğum haqqında şahadətnaməsinin surəti (mövcud olduğu halda)
- 6 Sağlamlıq haqqında arayış
- 7 Hərbi biletin surəti (mövcud olduğu halda)
- 8 Dövlət sığorta şahadətnaməsinin surəti (mövcud olduğu halda)
- 9 Tərcüməyi hal (geniş ailə tərkibi haqqında)
- 10 Kadrların şəxsi uçot vərəqi
- 11 Əmək kitabçası (mövcud olduğu halda)
- 12 3x4 fotosəkil (4 ədəd)

Etibarsız sayılır

II müalicə-profilaktika fakültəsinin II kurs, 218^{a-8b} qrup tələbəsi Yusubov Əlyəsə İlqar oğlunun adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin VI kurs, 35^p qrup tələbəsi Aslanov Nizami Füzuli oğlunun adına verilmiş tələbə bileti və müvəffəqiyyət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin II kurs, 118^{A-12c} qrup tələbəsi Əmircanov Mehman Mürşüd oğlunun adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

II müalicə-profilaktika fakültəsinin II kurs, 218^{a-1a} qrup tələbəsi Hüseynova Xatirə Fəxrə qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin V kurs, 20^a qrup tələbəsi Kərimzadə Nərimin Vaqif qızının adına verilmiş müvəffəqiyyət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Hərbi tibb fakültəsinin IV kurs, 1127^c qrup tələbəsi Əskərov Fəxrəddin Fəvral oğlunun adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin I kurs, 1^a qrup tələbəsi Əlizadə Mədinə Fuad qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

II müalicə-profilaktika fakültəsinin II kurs, 118^{a-10a} qrup tələbəsi Süheyla Esləm Şahingeri İbrahim qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I müalicə-profilaktika fakültəsinin V kurs, 1^b qrup tələbəsi İsayeva Aysel Rüşət qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Allah rəhmət eləsin!

Hərbi tibb fakültəsinin dekanlığı və Hərbi cərrahiyyə kafedrasının əməkdaşları kafedranın assistenti İlqar Əmərova anası

Fatma Əmərovanın vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Ümumi Şöbənin əməkdaşları Mətanət Nağıyevaya anası

Xatun xanımın vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Xarici dillər kafedrasının əməkdaşları ATU-nun kadrlar üzrə mütəxəssisi Elmira Qəmbərovaya həyat yoldaşı

Natiq Qəmbərovun vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının əməkdaşları Ümumi cərrahlıq kafedrasının professoru Rüstəm Məmmədova atası **Əli Məmmədovun** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Tibbi və bioloji fizika kafedrasının əməkdaşları kafedranın professoru Fikrət İsayevə əzizi

Nizami Feyzullayevin vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Xarici dillər, Tibbi və bioloji fizika kafedralarının əməkdaşları Xarici dillər kafedrasının dosenti

Səvinc Məmmədovun vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Baş redaktor
ELDAR İSMAYIL

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.
Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Qəzet "Təbib" qəzetinin kompyuter mərkəzində yığılır, səhifələnilir, "Bəxtiyar-4" İKŞ-də çap olunur.

ÜNVANIMIZ:
Mərdanov qardaşları - 98^c
2-ci mərtəbə,
Tel.: 595-24-97
tabibqazeti@gmail.com

Lisensiya H - 022633
İndeks -0269
Sayı 2200